

Rodzaje świadczeń

Świadczenia realizowane w systemie pomocy społecznej są dość zróżnicowane i w pełni finansowane ze środków publicznych. Ustawa o pomocy społecznej dzieli świadczenia na dwie podstawowe grupy: świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne. Ze względu na ich charakter dokonuje się również podziału na świadczenia obligatoryjne (obowiązkowe) i fakultatywne (dobrowolne). Każde z nich ma ustawowo określone przesłanki przyznawania i może być udzielone bezpłatnie, odpłatnie lub częściowo odpłatnie.

Świadczenia pieniężne:

Zasiłek stały

- Zasiłek stały jest świadczeniem o charakterze obligatoryjnym, przyznawanym w oparciu o art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Przeznaczony jest dla osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku lub inwalidztwa, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego (776,00 zł - dla osoby samotnej i 600,00 zł dla osoby w rodzinie).
- Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 719,00 zł, minimalna- 30 zł. Wysokość zasiłku stałego ustala się jako różnicę pomiędzy kryterium dochodowym (osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie) a dochodem (osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie).
- W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna, zasiłek stały nie przysługuje.
- Osobę przebywającą w domu pomocy społecznej lub ubiegającą się o przyjęcie do niego uznaje się za osobę samotnie gospodarującą, jeżeli przed przyjęciem do domu pomocy społecznej lub rozpoczęciem oczekiwania na miejsce w takim domu była uprawniona do zasiłku stałego.
- Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.

Zasiłek okresowy

- Zasiłek okresowy jest świadczeniem obligatoryjnym, przyznawanym w oparciu o art. 38 ustawy o pomocy społecznej.
- Przysługuje on osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego.
- Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.
- Zasiłek okresowy ustala się: w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie; w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.
- Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50% różnicy między: kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby; kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.
- Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.
- W przypadku podjęcia zatrudnienia przez osobę objętą kontraktem socjalnym pobierającą zasiłek okresowy, może być on wypłacany nadal niezależnie od dochodu, do dnia wynikającego z decyzji przyznającej zasiłek okresowy, nie dłużej jednak niż do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba została zatrudniona.
- Zasiłek okresowy jest wypłacany niezależnie od dochodu w sytuacji określonej w ust. 4a nie częściej niż raz na 2 lata.
- Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Zasiłek celowy

- Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.
- Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacany niezależnie od dochodu, przez okres do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

- Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną

- Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy

- Świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Świadczenie to nie podlega zwrotowi.

Świadczenia niepieniężne

Praca socjalna

- Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest: z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności samodzielności życiowej; ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.
- Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

Kontrakt socjalny

- W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakt socjalny to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy (osoby zwracającej się o pomoc, pracownika socjalnego). Zawarcie kontraktu socjalnego ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów osoby/rodziny/środowiska lokalnego. Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek.
- W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.
- **Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.**

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

- Usługi opiekuńcze należą do pozamaterialnych form pomocy społecznej. Realizowane są przez Ośrodek w ramach zadań obywatelskich gminy lub w ramach zadań zleconych przez administrację rządową. Przyznawane są na podstawie art. 50 ustawy o pomocy społecznej. Pomoc usługowa skierowana jest do osób samotnych, które ze względu na wiek, chorobę lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób w codziennym funkcjonowaniu. Świadczenie to przysługuje również osobom, którym członkowie rodziny nie są w stanie zapewnić odpowiedniej opieki. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie świadczy usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz mieszkańców Gminy Parczew, w miejscu ich zamieszkania.
- Obecnie w Ośrodku realizowane są 3 rodzaje usług:

1. usługi opiekuńcze
2. specjalistyczne usługi opiekuńcze
3. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- Usługi przyznawane są przez Ośrodek na podstawie indywidualnej decyzji administracyjnej, która określa: »imię i nazwisko osoby zakwalifikowanej do świadczenia usług, »rodzaj usługi, »jej zakres, wymiar dzienny świadczonych usług, okres przez który usługi mają być świadczone, miejsce realizacji, »procentową odpłatność ponoszoną przez świadczeniobiorcę usług, firma wykonująca usługi
- Przy ubieganiu się o pomoc usługową wymagane jest zaświadczenie lekarskie, uzasadniające korzystanie z tej formy pomocy.
- Usługi są świadczeniem za które Ośrodek może pobierać opłaty w zależności od sytuacji materialnej świadczeniobiorcy. Wysokość odpłatności ustala się na podstawie ustawowego kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej (776 zł) i osoby w rodzinie (600 zł). Odpłatność ustalana jest w sytuacji przekroczenia 101%

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie

kryterium dochodowego i jest ona wyrażona w procentach od ceny za 1 godzinę usługi.

- Odpłatność za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze zgodnie z Uchwałą nr IV/21/2011 Rady Miejskiej w Parczewie z dnia 31 stycznia 2011r w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania (z późniejszymi zmianami).

Tabela nr 1. Odpłatność za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w miejscu zamieszkania.

Dochód osoby samotnie gospodarującej lub przypadający na osobę w rodzinie w stosunku do kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej osoby samotnie gospodarującej osoby w rodzinie	Wskaźniki odpłatności w procentach ustalone od ceny 1 godziny usług opiekuńczych lub usług specjalistycznych dla:	
	osoby samotnie gospodarującej	osoby w rodzinie
do 100% kryterium dochodowego	nieodpłatnie	nieodpłatnie
powyżej 100% do 165%	10%	30%
powyżej 165% do 220%	25%	50%
powyżej 220% do 265%	40%	60%
powyżej 265% do 310%	55%	70%
powyżej 310% do 330%	75%	80%
powyżej 330% do 370%	90%	90%
powyżej 370%	100%	100%

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych Dz.U.2005.189.1598 - Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych [Link](#)

Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej bada i ocenia sytuację bytową, rodzinną, dochodową, majątkową i zdrowotną osoby ubiegającej się o miejsce w domu pomocy społecznej, kompletuje wymaganą dokumentację, a następnie wydaje decyzję administracyjną w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej lub odmowy skierowania oraz ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.
- Prawo do umieszczenia w DPS przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.
- Dom pomocy społecznej - instytucja świadcząca na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności usługi: bytowe, opiekuńcze, wspomagające, edukacyjne w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb.
- Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów, dla:
  1. osób w podeszłym wieku; osób przewlekle somatycznie chorych;
  2. osób przewlekle psychicznie chorych; dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
  3. dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie; osób niepełnosprawnych fizycznie;
- Do domu pomocy społecznej kieruje się osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.
- Postępowanie w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej, a następnie umieszczenia w domu pomocy społecznej odbywa się na ogólnych [zasadach udzielania pomocy społecznej](#).
- Wymagane dokumenty:

- pisemny wniosek osoby ubiegającej się o umieszczenie w domu pomocy społecznej lub jej przedstawiciela

ustawowego,

- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia (uwaga: druki dostępne w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej)

- rodzinny wywiad środowiskowy u osoby ubiegającej się o miejsce w dps, przeprowadzony przez pracownika ośrodka pomocy społecznej,

- opinia ośrodka pomocy społecznej dotycząca stopnia sprawności osoby ubiegającej się o skierowanie do dps,
- decyzja o przyznaniu zasiłku stałego lub decyzja organu rentowo – emerytalnego ustalającego wysokość renty lub emerytury,

-rodzinny wywiad środowiskowy u osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za dps , -umowa partycypowania w tej opłacie,

- pisemna zgoda osoby ubiegającej się, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego na ponoszenie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej

- zgodę na potrącanie opłaty z zasiłku stałego lub ze świadczenia emerytalnego lub rentowego przez właściwy organ emerytalno-rentowy

- W przypadku umieszczania w domu pomocy społecznej osób ubezwłasnowolnionych: - postanowienie sądu o ubezwłasnowolnieniu,

- postanowienie sądu o ustanowieniu opiekuna lub kuratora,

-postanowienie sądu zezwalające opiekunowi na umieszczenie osoby ubezwłasnowolnionej w domu pomocy społecznej

1. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

2. mieszkaniiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka,

2. małżonek , zstępni przed wstępnymi,

3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej

3. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny według następujących zasad:

- mieszkaniiec domu nie więcej niż 70% jego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu.

- małżonek, zstępni (dzieci, wnuki) przed wstępnymi (rodzice, dziadkowie) na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego -zgodnie z zawartą z Dyrektorem Ośrodka umową- jeżeli posiadany dochód osoby samotnie gospodarującej jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. z dniem 01.10.18 r. - 2328,00 zł. W przypadku kiedy obowiązek ten dotyczy osoby w rodzinie, opłatę wnosi taka osoba, której posiadany dochód na osobę w rodzinie jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. przekracza kwotę 1800,00 zł na osobę w rodzinie.

- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby w/w. W przypadku mieszkańców Gminy Parczew opłatę wnosi zastępczo Gmina Parczew.

- **Szczegółowych informacji udzielają pracownicy socjalni którzy będą współpracować z Państwem w kompletowaniu dokumentacji wymaganej przy kierowaniu do domu pomocy społecznej.**
- **Przed złożeniem wniosku w sprawie umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej, prosimy o wstępną rozmowę z pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parczewie.**
- **UWAGA! Kierowaniem do Zakładów Opiekuńczo-Lecznicznych (ZOL) zajmują się placówki podstawowej opieki zdrowotnej lub szpitale.**

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie potwierdza prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych:

- osobom zamieszkałym na terenie Gminy Parczew;

- osobom bezdomnym, które przebywają na terenie Gminy Parczew;

- osobom ubezwłasnowolnionym, których opiekun prawny zamieszkuje na terenie Gminy Parczew

- Postępowanie w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych odbywa się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 1285 z późn. zm.).

Wieloletni rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023

Program "Posiłek w szkole i w domu" zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji.

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej

- w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają również wsparcia w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w [art. 7](#) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

Pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych może być przyznana osobom i rodzinom jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ustawy o pomocy społecznej:

- dla osoby samotnie gospodarującej kryterium wynosi $776,00 \text{ zł} \times 200\% = \mathbf{1552,00 \text{ zł}}$
- dla osoby w rodzinie kryterium wynosi $600,00 \text{ zł} \times 200\% = \mathbf{1200,00 \text{ zł}}$